У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 43. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го БЕРЕЗНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 6, 1970 No. 43. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 5 березня 1970

В АМЕРИЦІ

200 БІЛИХ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК В ЛЕМАРІ, в Південній Каролайні напали на три автобуси, які привезли були до місцевої середньої школи (гай скул) 39 негритянських дітей із сусідніх місцевостей. Дітей привезли на те, щоб здійснити об'єднання шкіл в тому шкільному районі. Поліцисти за допомогою слізного газу старалися відогнати білих демонстрантів від автобусів, щоб негритянські школярі могли вийти з них та увійти до шкільного будинку. Під час заворушення поранено деяких дітей та демонстрантів. Поранені були і деякі поліцисти. Поліцисти були б стріляли до заворушників, як би не вдалося їх відогнати слізним газом. Президент Ніксон і віце - президент Еґню виступили проти заворушень білих батьків в Лемарі, заявляючи, що це не по-американськи.

10 ПОСАДНИКІВ БІЛЬШИХ АМЕРИКАНСЬКИХ МІСТ відбули конференцію у Вашинґтоні та вирішили інтервеніювати в Конґресі та в стейтових леґіслятурах, щоб добитися допомоги на перебудову міст. Очолював посадників нюйоркський посадник Джан Ліндзі, а крім нього були ще посадники таких міст: Сан Франсіска, Балтімору, Піттсбурґу, Дітройту, Вілмінґтону, Атланти, Клівленду, Сіяттлу та Бостосу. В заяві посадники твердять, що вони, як голови більших міст, повинні спільно виступити, бо вони шукають допомоги для спільної справи — для добра мільйонів населення, які живуть у великих містах.

НЕБЕЗПЕКА ВІД НАРКОТИКІВ В ШКОЛАХ із кожним днем збільшується" — заявив прокуратор окружного суду в повіті Кінґ в Бруклин Юджін Голд після того, як поліція заарештувала 55 осіб, в тому учнів у віці від 15-ох до 19-ох років, за те, що мали при собі наркотики на те, щоб їх продавати. Арештування відбулися в домах і під школами, бо злочинці стараються продавати героїну та інші наркотики учням початкових, середніх та фахових шкіл, які, звичайно, ще не мають навіть 20-ох років. Деякі учні допомогли поліції тим, що купували наркотики, хоч самі їх не вживають, щоб дізнатися, хто з учнів займається продажем наркотиків.

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ДЖОРДЖ ШУЛЦ, який очолює окрему так звану Нафтову Комісію, зізнавав в Сенатській Протитрестовій Підкомісії і твердив, що треба поробити зміни в програмі імпорту нафти та нафтових продуктів, бо ця зміна потрібна для безпеки цієї країни. Імпорт нафтових продуктів спричинить їхнє подешевшання, а це вийде в користь оборони ЗСА та їхніх мешканців. Шулц у своїх зізнаннях казав, що треба б знайти таку систему імпорту нафти і нафтових продуктів, яка забезпечувала б оборону країни якнайменшим коштом. Шулц пропонує систему митної тарифи, а не засаду квот. Імпорт спричинить подешевшання газоліни з домашньої продукції.

У СВІТІ

ВІД ВИСЛІДУ НІМЕЦЬКО - СОВЄТСЬКИХ РОЗМОВ ЗАЛЕЖИТЬ, чи відбудеться і матиме успіх запропонована Совєтами і їх сателітами панєвропейська конференція безпеки — заявив у Лондоні західньо - німецький канцлер Віллі Брандт. Приїхавши туди у зв'язку з заходами Британії щодо її приступлення до Европейської Економічної Спільноти, Віллі Брандт, між іншим, промовляв перед об'єднаними палатами британського парляменту: ще кілька років тому годі було подумати, щоб допущено в Лондоні німецького канцлера до такого виступу!

ТІТО ЗАБОРОНИВ своєму колишньому приятелеві-однодумцеві, колишньому югославському віце - президентові Мілованові Джіласові виїхати до ЗСА на розмови з американськими видавцями його книжок. Джіласа викликано до міністерства внутрішніх справ і там відібрали в нього пашпорт, в якому була вже американська віза. Йому заявили, що він порушив обіцянку, яку зробив був юґославським властям перед своїм виїздом до Америки осінню 1968 року: він виголосив тоді кілька лекцій в американських університетах. Джіласа, який відсидів багато років у в'язниці за свої книжки, покарали тепер за його щирість, з якою говорив в Америці про відносини в Юґославії.

В СТОЛИЦІ ФІЛІППІН МАНІЛІ ВІЙСЬКО РОЗПОРОШИЛО демонстрантів, які хотіли дістатися знову перед будинок американської амбасади. Демонстрували 2.000 членів так званого „Руху за демократичні Філіппіни", який є насправді „максистською" організацією, що обвинувачує у всіх лихах Філіппін „американських імперіялістів". Їх розігнали слізним газом та стрілами понад їх голови.

ЕСПАНІЯ ПОГОДИЛАСЯ, щоб відкрити знову закриту вже американську морсько - летунську базу, на якій вишколюватимуть тепер тих американських моряків і летунів, що їх вишколювано на базі у Вілусі в Лібії: новий „революційний" режим в Лібії зажадав від ЗСА закриття тієї бази.

В ЄРУСАЛИМІ ПОХОРОНЕНО з великою парадою 20 жидів, жертв арабського терористичного атентату проти швайцарського літака, який летів із Женеви до Ізраїлю. В тій катастрофі з 21 лютого ц. р. між 47-ма жертвами було й 20жидів. Їх похоронили на державний кошт, при великому здвизі народу, з участю президента Ізраїлю Зальмана Шазара й прем'єра Ґолди Меір, яка виголосила на цвинтарі головну промову. Вона таврувала винуватців трагічної смерти жертв, що їх „єдиною виною було те, що вони були жидами і їхали до Ізраїлю".

ВДОВА ПО ВІНСТОНОВІ ЧЕРЧИЛЛЕВІ СПРОТИВИЛАСЯ, щоб поставити пам'ятник Черчиллеві на Площі Парляменту поруч із пам'ятниками Абрагамові Лінкольнові, південно - африканському прем'єрові Джанові Смутсові та британським прем'єрам з 19-го сторіччя, Ґледстонові й Дізраелі. 84-літня пані Клементін Черчилл висловила бажання, щоб Черчилленi поставили пам'ятник на терені самого британського парляменту.

ЗСА СПІВПРАЦЮВАТИМУТЬ З ЯПОНІЄЮ у ділянці космічних дослідів. В цій справі прибув до Токіо директор централі космічних дослідів НАСА (Крайова Адміністрація аеронавтики й космічного обширу) Томан О. Пейн. Японія вислала недавно в космос свого першого штучного сателіта. Будучи одною з найбільш промислово розвинених країн у світі — Японія має великі можливості, щоб продукувати чи то власні могутні ракети чи велике число найбільш прецизійних апаратів, потрібних у космічних летах.

У квітні буде визначена наступна цифра відкликуваних з В'єтнаму військ

Вашинґтон. — 15 квітня має закінчитися процес відкликання 115.000 американських вояків з В'єтнаму і тоді президент Ніксон проголосить, який контингент війська буде додатково відкликаний, — заявив секретар оборони Мелвін Лерд на з'єднаних Комісіях для військових справ Палати репрезентантів і Сенату. Він заперечив газетній вістці, наче б рішено вже відкликати дальших 70.000 війська, як також заперечив, наче б збільшено число американського війська в Ляосі. На Комісії для закордонних зв'язків Сенату сенатори Дж. В. Фулбрайт, Альберт Ґор і Джордж МекҐоверн, усі демократи з ліберального крила партії, критикували американську політику супроти Ляосу, яка нібито погрожує заплутанням Америки в нову війну на тому далекому терені, та наполягали на генерала Воллеса Клемента, директора вишколу південно-в'єтнамсьої армії, і полковника Джессе Вілера, головного дорадника Першої південно-в'єтнамської піхотної дивізії, щоб вони докладно визначили термін, коли південно - в'єтнамські збройні сили будуть здатні перебрати на себе весь тягар В'єтнамської війни. Вони відмовилися це сказати, обмежившись до ствердження великого поступу в тому напрямку.

Конґрес схвалив такі видатки на шкільництво, проти яких не протестуватиме Ніксон

Вашинґтон. — Після довгих дебат, позакулісових переговорів вкінці вдалося добитися того, що Конґрес схвалив 19.4 більйона долярів на потреби Департаментів Здоров'я, Освіти й Добродійности і Праці та Уряду Економічної Можливости. Раніше Конґрес схвалив був на цю саму ціль 19.7 більйона, але Президент поставив був вето проти тієї суми, уважаючи її за інфляційну. Сенат і Палата Репрезентантів одночасно схвалили поправку, згідно з якою Президент зможе видати із прийнятої суми 19.4 більйона тільки 98 відсотків, це значить, що в дійсності можна буде видати на вищезгадані потреби тільки коло 19 більйонів долярів. Таким робом компромісово вирішили спір між Білим Домом і Капітолем. Президент заявив республіканським представникам, що він підпише нову редакцію закону.

Конґрес законом заборонив страйк на залізницях

Вашинґтон. — Обидві Палати Конґресу з поспіхом схвалили законопроєкт президента Ніксона, згідно з яким забороняється страйк залізничників на протяг 37-ох днів. Страйк мав початися по півночі з середи на четвер, це значить 5-го березня. Сенат схвалив цей проєкт про заборону страйку більшістю всіх присутніх 83-ох сенаторів. Палата Репрезентантів більшістю 343-ох до 15-ох голосів. Президент підписав цей закон ще перед північчю, і дирекції залізниць відкликали зарядження лро скасування далекобіжних поїздів, які були видали, не знаючи, чи страйк буде відкликаний. Впродовж 37-ох днів будуть зроблені старання, щоб прийшло до порозуміння між спілкою залізничних механіків і слюсарів, яка не ратифікувала порозуміння з власниками залізничних компаній, яке був у грудні заключив її провід. Всі інші спілки схвалили новий договір. Президент не міг допустити до загального страйку на залізницях, тому звернувся до останнього засобу — Конґресу, щоб той законом заборонив страйк.

Громадянство Нюарку знайомиться з проблемою наркотиків

Нюарк. — Мавши на увазі постійно зростаючу загрозу поширення вживання наркотиків серед молоді, місцева Пластова Станиця влаштувала окреме зібрання, під час якого д-р Володимир Гук, місцевий лікар, та п. Ігор Раковський з поліційного відділу наркотиків інформували про те, як пізнати симптоми вживання наркотиків та як поборювати загрозу поширення цього вживання. Кругло 150 осіб, в цьому багато молоді, взяли участь в цьому публічному семінарі, що відбувся тут у приміщенні української католицької парафії св. Івана Хрестителя в неділю 1-го березня. Обидва доповідачі твердили, що й українська молодь не є вільна від цієї тепер одної з найбільших загроз, що є також причиною застрашаючого зросту молодечої злочинности. Дебатуючи причини, що штовхають теперішню молодь до вживання наркотиків, д-р Гук звернув увагу на нездорові відносини, відчуження молоді від батьків, відсутність великих ідеалів в родинному житті тощо, як і відносна легкість набути грізні наркотики. Усунення цих причин зменшило б загрозу поширення вживання наркотиків. Ігор Раковський знайомив зібраних з виглядом наркотиків та зі способами їх сховку тими, що їх поширюють. Модератором семінара був голова місцевої Пластової Станиці п. Дамян Ліщинський.

„ЖИТТЯ І ЗНАННЯ" — НОВА РУБРИКА В „СВОБОДІ"

З сьогоднішнім днем „Свобода", в порозумінні та ініціятивній співпраці очолюваного інж. Володимиром Гнатківським Товариства Українських Інженерів Америки, відкриває на своїх сторінках нову важливу рубрику: „Життя і знання" яку редагує відомий наш інженер, громадянин і письменник Лев Яцкевич. Статті, короткі інформації та інші матеріяли з теперішнього стану і розвитку технології появлятимуться в цій рубриці періодично кожної другої п'ятниці, себто щодва тижні, та даватимуть в цій ділянці „Життя і знання" подібні інформації й коментарі з технології, як їх з медицини подає д-р Михайло Данилюк у своїй постійній рубриці: „На медичні теми". Сподіваємося, що читачі щиро і широко привітають нову рубрику: „Життя і знання". В пляні „Свободи" є ще третя постійна рубрика: „На виховні теми".

Америка не вишле наземного війська до Ляосу — стверджує Роджерс

Вашинґтон. — Острах різних американських сенаторів, що Ляос стане для Америки „другим В'єтнамом", безпідставний, бо Америка не вишле туди свого наземного війська — ствердив державний секретар Вілліям Роджерс на сенатській Комісії для закордонних зв'язків. Його виступ на тій сенатській Комісії відбувся ще у минулий вівторок, але щойно тепер повідомлено про це. Докладного ходу того двогодинного закритого засідання не виявлено, але голова демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд висловив признання для державного секретаря Вілліяма Роджерса за його одверті й вичерпні інформації. Роджерс признав, що американське летунство діє активніше над територією Ляосу у зв'язку з посиленими транспортами Північного В'єтнаму до Південного В'єтнаму почерез територію Ляосу. Голова сенатської Комісії закордонних справ Дж. В. Фулбрайт заявив з початком цього тижня, що він „на смерть переляканий" становищем Уряду, який вважає, що „Ляос важливіший навіть за В'єтнам". Ляоський прем'єр Суванна Фума зголосив скаргу до Британії і Сов. Союзу, як ко-спонзорів Женевської конференції з 1962 року, яка гарантувала була суверенність, непорушність і невтральність Ляосові, — проти північно-в'єтнамської агресії. Але водночас він признав, що північно-в'єтнамські війська щороку в цій „сухій" порі переводять в Ляосі офенсивні дії, тільки в цьому році перекинено більше тих військ та з сильнішими родами зброї.

Британія відсилає до Західньої Німеччини відкликану відтіль бриґаду

Лондон. Британський уряд відішле в найближчому часі до Західньої Німеччини відкликану відтіль у 1968 році з фінансових причин одну бриґаду, силою 4.500 люда — заявив британський міністер оборони, Деніс Гілі. Це рішення прийшло внаслідку згоди західньо - німецького канцлера Віллі Брандта, який тепер перебуває з відвідинами в Лондоні, закупити в Британії різний військовий виряд, за ціну, яка покриє 80% коштів утримання тієї британської бриґади. Крім того, Західня Німеччина обіцяла видаткувати $ 3.500.000 на нове приміщення бриґади. Британський міністер заявив, що те рішення британського уряду йде назустріч американській вимозі, щоб европейські країни, членські держави Атлантійського Союзу (НАТО), в більшій мірі дбали за оборону Західньої Европи і що це повинно спонукати також інші західньо-европейські держави піти по тій самій лінії. Водночас британський міністер прославляв заяву президента Ніксона з 18 лютого ц. р., в якій сказано, що Америка „не може відсунутись більше від Европи, як від Аляски". Гілі висловився теж з найбільшим признанням про становище Західньої Німеччини, яке пішло наруку Британії у несенні коштів утримання британського війська на західньо - німецькій території. Загалом в Західній Німеччині є 53.000 британських вояків. Гілі признав, що совєтські наземні війська мають велику перевагу над військами НАТО і тому стратегія НАТО передбачає застосування „автоматично" атомової зброї у відповіді на совєтську атаку. Він указав на порозуміння з Західньою Німеччиною в цій справі, як на доказ близьких приятельських відносин між тими двома державами.

Загинув французький підводний човен із 57 членами залоги

Париж. — Франція потрясена несподіваною катастрофою підводного човна „Евридіс", який виплив в середу 4 березня ц. р. з своєї бази недалеко Тульону над Середземним морем, щоб перевести вправи в занурюванням на глибоких водах, і більше не повернувся. В яку годину після того, як капітан того підводного човна подав радіо-вістку, що човен занурюється, прибережна геофізична ляборaторія ствердила сильний вибух саме в околиці, де перебував човен. Вислані на те місце воєнні кораблі й літаки ствердили на поверхні моря великі клапоті оливи й різні предмети, між ними й папері з фірмою „Евридіс". Речник французького військового міністерства ствердив, що треба вважати, що той підводний човен пропав. Досліджують причину вибуху. Не виключають, що один із численних великих вантажних кораблів, які в тому часі знаходились в тій частині Середземного моря, наїхав на підводний човен. 27 січня 1968 р. загинув на Середземному морі французький підводний човен „Мінерва" з 52-ма членами залоги. 24 січня 1968 року загинув також на Середземному морі, за 120 миль на захід від Кіпру, ізраїльський човен „Дакар" із 69 членами залоги. Тайна загину всіх тих воєнних кораблів, що мали досвідчених старшин, не з'ясована.

Австрія — демократична держава, стверджує її новий канцлер

Відень. — Новий австрійський уряд підкреслюватиме різницю між комуністичною та демократичною країною і Австрія завжди була і буде належати до демократичного світу — заявив на своїй першій пресовій конференційний австрійський канцлер, д-р Бруно Крейскі. Щоправда, він остаточно ще не склав нового уряду, але загально припускають, що це тільки питання кількох найближчих днів. Соціял-демократична партія виграла в минулонедільних виборах 81 мандат на всіх 165 і стала найсильнішою партією в австрійському парляменті. Бруно Крейскі є жидівського роду і таким чином це буде перший австрійський жид на становищі голови уряду. Він утік був за Гітлера за кордон і вернувся після другої світової війни. Він запевнив, що Австрія зберігатиме невтральність „швайцарського типу".

Бруно Крейскі

Югославія вдячна за допомогу потерпілим українцям

Філядельфія. — Могутня акція допомоги потерпілим від землетрусу українцям в Югославії, яка тепер розгортається серед українців в ЗСА і Канаді та яку координує і веде Злучений Український Допомоговий Комітет, викликає подив та вдячність не тільки українців в Югославії, але й самих югославських властей та югославських народів. Югославія поставила до розпорядження корабель на безкоштовний перевіз для потерпілих зібраних в Америці і Канаді одягів і взуття, а Югославський Червоний Хрест перевозить ці посилки на місце землетрусу в Баня Луці й околиці. Характеристикою для югославського відношення до цієї допомоги може послужити написаний українською мовою (латинськими літерами) та скерований до віцепрезидента ЗУАДК Йосипа Лисогора лист офіціяльного представника югославських властей в Баня Луці, Здравка Кукріки, із Секретаріяту для інформації. В листі, датованому 24-го лютого ц. р., м. ін. сказано: „. . . Ви лично бачили нашу нещасливу Баня Луку і другі місцевості біля Баня Луки. Нам направду потрібна велика допомога цілого світу, аби бодай те відновити, що в нас страчене землетрусом 26 і 27 жовтня 1969 року . . . Преса цілого світу, а також українські часописи, що об'являють або об'явили нашу катастрофу землетрусу а одночасно і заклик на поміч потерпілій Босні і Баня Луці і усім мешканцям, буде перекладена на сербсько-хорватську мову і буде захована в Музеї Баня Луки на вічний спомин усім нашим поколінням і відвідувачам Музею. .. Ще раз Вам багато дякую на Вашій праці біля організації помочі пострадалим українцям на нашій території, а так само і решта нашим народам і нашому містові Баня Луці . . ."

Українці взяли участь в конференції в справі людських прав

Вашинґтон. — Представники Українського Народного і Українського Робітничого Союзів Йосип Лисогір та Антін Батюк і редактор видань УККА д-р Володимир Душник разом з репрезентантами крайових організацій і установ взяли участь у дводенній крайовій конференції Тимчасового Комітету в справах людських прав і договорів проти народовбивства, що відбулася тут у вівторок і середу 3 і 4-го березня. Конференцію відкрив голова Комітету Гершел Галберт, а доповіді на тему людських прав та міжнародних договорів проти народовбивства виголосили амбасадор Ріта Гавзер, що репрезентує ЗСА в Комісії Об'єднаних Націй для людських прав, амбасадор Кларенс С. Ферґусон з Державного Департаменту, Джіром Шестак, Івон Прайс, Кен Янґ з Американської Федерації Праці, заступник асистента державного підсекретаря для справ міжнародних організацій Ворд П. Аллен та ін. В Конференції взяли участь сенатори Джевітс з Ню Йорку, МекҐі з Вайомінґ та Проксмаєр з Винкансину. У перерві нарад учасники конференції з поодиноких стейтів відвідали своїх сенаторів і опісля звітували про перебіг їхніх розмов у справах, що були темою конференції.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПАНАХИДА ЗА СПОКІЙ ДУШІ СЛ. П. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ

Ню Йорк. — Заходами Комітету для вшанування пам'яті Головного Командира УПА ген.-хор. Тараса Чупринки — Романа Шухевича в 20-річчя його геройчної смерти на полі бою, в українській католицькій церкві св. Юра при 7-ій вул. в суботу 7 березня ц. р. о годині 7:30 вечора буде відправлена Панахида за спокій Його душі. Запрошується все громадянство, в тому молодечі й комбатантські організації.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У ЕДМОНТОНІ

Едмотон. — На неділю 8 березня запляннований великий Шевченківський концерт, о 7-ій вечора, в Авдиторії св. Івана — для вшанування геніяльного поета України Тараса Шевченка. Промову виголосить маляр Вадим Доброліж, ілюструючи її прозірками з мистецьких творів Т. Шевченка. Виступатимуть також окремі рецитатори, солісти і хори: катедральна громада св. Івана і громада св. пророка Іллі та Української Школи при громаді св. Івана.

ПАБНА В НЮ ЙОРКУ ВЛАШТОВУЄ ДОПОВІДЬ СЛАВИ СТЕЦЬКО

Ню Йорк. — Нюйоркський Відділ Прихильників АБН влаштовує 8-го березня, в Українському Народному Домі, доповідь головного редактора різномовних періодичних видань АБН п-ні Слави Стецько на тему „Становище в Україні і світовий протиросійський фронт". Після доповіді присутні зможуть задавати запитання і брати участь у дискусії. П-ні Слава Стецько є в поворотній дорозі до Европи після участи в Міжнародній Антикомуністичній Конференції в Банґкоку.

З РАМЕНИ ПАРАФІЇ УАПЦ ВИСЛАНО ЛИСТА ДО ЮНЕСКО ПРОТИ „ЛЕНІНСЬКИХ СВЯТКУВАНЬ"

Ню Йорк. — Від імени місцевої Святомихайлівської парафії Української Автокефальної Православної Церкви (Соборноправної) вислано до секретаріяту ЮНЕСКО в Парижі листа з протестом проти того, щоб будь-як відзначити ката народів і рятівника нелюдської російської імперії, у формі СССР, В. Леніна. Листа, в якому наведені речові докази про антигуманізм Леніна, підписали з доручення парафії настоятель о. протопр. І. Губаржевський і голова Параф. Ради З. Туркало.

ПРОФ. В. ГРИШКО ДОПОВІДАТИМЕ В УВАН

Ню Йорк. — Проф. Василь Гришко виголосить в домі УВАН на засіданні історичної секції доповідь про те, „Чи Володимир Мономах — історичне ім'я?" Засідання відбудеться у суботу дня 7-го березня 1970 року.

ДОПОВІДЬ ПРО МОГИЛУ В. ВИННИЧЕНКА В УВАН

Ню Йорк. — Комісії УВАН у ЗСА для охорони й вивчення спадщини В. Винниченка дає доповідь д-ра Ярослава Туркала про теперішній стан „Закутка" та могили В. Винниченка у Мужені". Доповідь буде ілюстрована кольоровими фотографіями. Засідання відбудеться 8-го березня о 6-ій год. веч. в приміщенні УВАН.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Примусова чи добровільна армія

Рекрутація до американських збройних сил — на яких принципах переводити її, кого саме, до яких родів збройних сил і до якої висоти в мирному часі — належала до, так би мовити, хронічних внутрішньоамериканських проблем. В'єтнамська війна зактуалізувала цю проблему, підсиливши нарікання проти існуючого Акту Селективної військової служби з його 18 різними категоріями, на які клясифікується юнаків. Зросло число таких, що їм „совість забороняла" йти до фронтового війська, народилось явище палення рекрутаційних карток нігілістами. Рекрутаційна система стала частиною загальної запальної проблеми молоді і загальної противоєнної кампанії, що її переводили різні кола й люди з різних спонук.

Тому Ричард Ніксон ще в передвиборчому терміні заявився за скасування взагалі обов'язкової рекрутації і за перехід американських збройних сил на добровільну базу. В першому році свого урядування Ніксон увів систему жеребка при рекрутації, щоб виключити закиди протекціонізму, практикованого деякими рекрутаційними станицями, яких є аж 40.000 на території Америки. В жовтні минулого року през. Ніксон спонукав до „добровільної димісії" голову Селективної військової служби генерала Луїса Гершея, який був неначе символом існуючої рекрутаційної системи. Водночас він призначив спеціяльну 15-членну Комісію для перевірки цілої проблеми рекрутації, під головуванням колишнього секретаря оборони Томаса Гейтса.

І ось ця Комісія проголосила висліди своїх нарад, запропонувавши від 1 липня 1971 року, коли вигасає термін згаданого вище Акту Селективної військової служби, скасувати примус військової служби і перейти від обов'язкової рекрутації до приймання до війська тільки добровільців. Щоб зробити військову службу більш атракційною і щоб спонукати юнаків зголошуватись у більшому числі, Комісія Гейтса запропонувала значно підвищити платню добровільцям і надати їм різні додаткові привілеї, як ось більша опіка над їхніми родинами, краще помешкання, медична забезпека і т. ін. Однак, ця Комісія заперечила твердження старшин із Пентаґону, наче утримання збройних сил числом 2,500.000 добровільців коштуватиме країні 17 більйонів дол., і обнизила ту суму до кругло 3 більйонів дол., додатково до теперішніх коштів утримання 3,300.000 військовиків.

Проти такого проєкту виступили передусім старшини суходільної Армії. Вони твердять, що добровільна система надзвичайно обнизить рівень Армії, її боєздатність, її вишкіл та орудування новітніми precизійними родами зброї. Добровільці, мовляв, завжди рекрутуються з-посеред найбідніших верств населення, які вступають до війська з матеріяльних спонук, отож після скасування обов'язкової військової служби будуть зголошуватися головно малоосвічені й безробітні мурини. Коли тепер в Армії є великий відсоток освічених молодих людей з високою інтеліґенцією, а вишкіл не пов'язаний з особливими трудноцами, то з куди гіршим людським матеріялом всі ці потреби й прикмети Армії будуть загострені й обнижені. Пентаґон не вірить, щоб знайшлося аж 2,500.000 добровільців, і припускає, що буде їх не більше як 500.000. Перспективи летунства й морської фльоти кращі, бо й тепер ці роди збройних сил складаються в головній мірі з добровільців.

Припускають, що все ж Уряд переконає Конґрес і Пентаґон „спробувати", чи експеримент з добровільними збройними силами реальний і допускальний без нараження на риск державної безпеки. Очевидно, переведення такого експерименту можливе тільки при передумові, що вдасться перевести „в'єтнамізацію" В'єтнамської війни або закінчити її сяким-таким порозумінням. Зрештою, таку спробу започатковано вже в березні 1947 року, коли американські збройні сили зменшили з 12,300.000 до 1,400.000, припинивши примусову рекрутацію. Тодішній експеримент тривав лише один рік і виявився дуже невдатним: коли в червні 1950 р. вибухла Корейська війна, то найбільші втрати в ній зазнали формації колишніх добровільців, бо складались вони з найбільш невідповідного елементу. Але часи й відносини змінюються. Цікаво, як тепер вийшов би такий експеримент, якби Президентові вдалось його започаткувати.

Валерій Остапенко

КОЛИ БУЛА РОСІЯ?

Таке питання може видатися дивним — особливо після того, як під назвою „Росія" століттями проіснувала імперія, і з нею витворилися поняття: „русский народ", „русска мова", „русска культура", навіть „русске православ'я" і, ніби завершення всього „русского" — особливий „русский дух". А коли ще взяти до уваги, що означення „Росії", як держави, є в усіх енциклопедіях, словниках і атласах світу, то питання — „коли була Росія?", видається просто смішним.

Однак, є люди, які не бояться, що хтось порахує їх за дивних чи смішних, і, замість назви „Росія", вони вживають „Московщина", а то й коротко — „Москва". Для них головне, що це відповідає історичній правді, хоч і не погоджується з давньою звичкою багатьох людей — вбачати в мітичній „Росії" реальну.

Правдива історія вчить, що якось одному московському цареві, кажуть навіть комусь з його блазнів, прийшла в голову непогана думка — замінити негарну назву держави (Москва у перекладі з фінського означає — „брудна вода") назвою сусідньої держави, що своїм багатством і культурою прославилася на ввесь світ — „Київської Руси". Одні змінили, інші промовчали, поступово це увійшло в звичку, в „історію", потім виникли дивні географічні поняття, як „Центральна Росія", „Европейська Росія", „Юг Росії", і етнічні — „великороси", „малороси" та багато інших „зрусифікованих" понять...

А от до цього часу ніхто не може точно вказати: де проходять державні кордони „Росії", що конкретно становить її територіяльну й політичну цілість, на яких політичних, соціяльних, духових основах постала „Росія" — бож відомо, що окремі і самостійні держави постають тільки там і тоді, де і коли політичні, правові, релігійні, філософські погляди суспільства складають повну цілість.

Відсутність будь - якої ясности щодо „Росії", як певної державної структури, помітна не тільки в окремих висловлюваннях самих же „росіян", різних їхніх публікаціях чи просто пропаґанді на тему „Росія", але навіть у „російських" державних законах усіх часів.

Наприклад, у „Зводі Законів Російської Імперії" (вид. 1857 р.) вказується титул „російського імператора", який у перекладі на українську мову звучить так: „Божою милістю Ми, НН, Імператор і Самодержець Всеросійський, Московський, Київський, Володимирський, Новгородський, Цар Казанський, Цар Астраханський, Цар Польський, Цар Сибірський, Цар Херсонеса Таврійського, Цар Грузинський, Великий Князь Фінляндський і прочая, і прочая, і прочая".

Де ж ділася сама „Росія"? Бож якщо вказується „Всеросійський", та мусить бути передусім „Росія", конкретна, реальна. Кажуть же — „всеукраїнський", бо існує реальна Україна, або — „всесвітній", бо існує Світ. Якщо ж у даному випадку під „Всеросійський" розуміється „Московський", „Київський" та ін., навіщо тоді їх додатково перелічувати, ставити між ними коми, як між чемсь окремим?

Отака плутанина відносно понять про „царську Росію" з хвостом — „і прочая, і прочая" тягнулася на протязі століть і повторилася на прикладі „Совєтської Росії".

У склад СССР входить, як основна республіка, РСФСР, тобто, Російська Совєтська Федеративна Соціялістична Республіка. Це мало б являти собою щось ніби „корінну Росію", „Великоросію" — політичну, етнічну та територіяльну основу чи завершення новітньої московської імперії. Але в дійсності це — многонаціональна республіка. В совєтській конституції сказано: „Формами національно - державного устрою народів, які добровільно об'єдналися в Російську Федерацію, є: автономна республіка, автономна область і національна округа". Внаслідок такого „добровільного" об'єднання в складі т. зв. Російської федерації опинилися: 6 країв, 14 автономних республік, 48 областей 7 автономних областей і 10 національних округ. При чому добра половина всіх їх знаходиться за тридев'ять земель від столиці республіки — Москви, а сама Московщина представлена лише областю.

Де ж тоді сама „Росія", іменем якої названо федерацію?

Якщо така територіяльна роздрібленість, помішання народів, мов, культур до деякої міри і відповідають значенню федерації, то аж ніяк не погоджуються з твердженням про існування „єдиної Росії", „єдиного російського народу". Бо загальновідомо, що головними факторами, які визначають народ, є спільність походження, мови, побуту, звичаїв і, у великій мірі — спільність історичного минулого.

Усі ж „русскі" царі та імператори, на якомусь ступні чи по якійсь лінії, були споріднені з чужинцями, а то й прямо походили якщо не з німців, то з татар. Міністрами та різними дорадниками у них були також переважно чужинці — німець Бірон, француз Ланжерон та інші чужоземні вельможі. Брудних та неосвічених московських бояр дещо „просвітив" Цар Петро I, понавозивши у Московщину німців, голляндців, шведів.

Довгі роки вся московська придворна знать, а за нею майже все дворянство користалися французькою мовою. Поет Пушкін походив десь з етіопів, Лермонтов — з шотляндців, Некрасов — з татар. Композитор Чайковський здобув славу завдяки українській мелодії у своїй музиці. У творах Репіна яскраво виділяється українська тематика, та й сам маляр з українського роду. Визначний „русский" учений Ломоносов набрався мудрости від нашого Могили... Герцен, Гоголь, Короленко, Глінка, Рубінштейн, Струве, Восйко, Пржевальський, Вільд, Грубер, Гартман, Даль — ось хто створив або допоміг створити „русску" літературу, музику, науку.

Що ж тоді після сього лишається „чисто русского"? Ось відносно цього самого „чисто русского" якийсь В. Наливайко зіграв злий жарт, примудрившись якось вмістити на сторінках „Нового Русского Слова" таке невеличке оповідання (скор. пер. — В. О.):

„У день Янгола моєї жінки вона отримала подарунок — тритижневе котеня. До того часу всі наші коти називалися Васьками. Рішено змінити назву і в той час підшукати котові „чисто русске" ім'я. Судили - радили, підшукали: „Дружок", „Пушок" — звучало непогано, але не підходило. Тоді жінка пригадала, що вона „азіятського" походження. Батько москвич, але предки з-над річки Конди, вона народилася в Хабаровську — взагалі татарська кров. Москва, Хабаровськ — міста татарського походження... Нарешті ім'я знайдено, і наше котеня віднині кличуть — Карач - Мурза. У нього симпатична мордочка, і очі скісні, монгольські, зовсім як у Кості — мого друга, що подарував котеня. А здача у кота явно татарська. Ласку признає, але особливу, дику. Устромить вам у тіло кігтики, кров іде, а він муркоче від задоволення... Що буде далі — не знаю, але ліпшого імени котові підшукати було трудно. Він справжній — русский Карач - Мурза".

Вживання назви „Росія" і похідних від неї — „русскі", „русский", „по-русски" — давня звичка багатьох людей, і боротися з нею не легко. Та й хто буде цим займатися. Головне знати, що „Росія" — це чужа, прибрана назва для московської імперії, що „Росія" існує не в реальній історичній перспективі, не як історичне тіло, а лише в уяві наївних, довірливих людей.

Тому, на нашу думку, найліпшою відповіддю на питання — „коли була Росія" — буде відповідь мовою самих же москвинів: „Не било, нєт і бить нє может!"

„ІДУТЬ НОВОСЕЛИ"

Під таким наголовком „Правда" з 25 лютого сповістила, що до міста Благовєщенська на річці Амур „прибула ще одна група переселенців з України й Білорусі". Переселенців поселено в двох колгоспах, у Свободневському та в Сергишевському районах, де їх „радісно зустріли трудящі колгоспів. Прибулим створюються умови для гарного життя". Між переселенцями — українцями й білорусами, багато трактористів та інших сільських механізаторів. Совєтська преса оминає подавати причини, чому люди покидають свою батьківщину й ідуть за тисячі кілометрів, під комунокитайськ и й кордон.

Леся Храплива

ДЕ ТИ, ЛЮДИНО?

Львівський головний двірець на початку 1920 року. Війна залишила свої сліди. Обдряпані стіни, брудні долівки і перед касовим віконцем довга черга роздратованих, посірілих людей. Якби так хто сам не поспішав і не турбувався, міг би приглядатися їм з цікавістю, вгадувати з їх одягу, лиць та рухів, хто вони, куди, за чим ідуть і як виглядали вони може ще не так давно?..

Ось той хлопчина, що наближається вже до заповітного віконця каси. На ньому заведина військова шинеля з відпореними відзнаками, а через плече висить драний мішечок, ще худіший за свого господаря. Хлопець мне увесь час нервово в одній руці банкнот з графікою Нарбута, а другим рукавом стирає раз-по-раз краплистий піт з лиця, хоч двірець неопалений, а надворі різдвяний мороз — це ж бо перший день Свят.

Від промовистої картини до повної історії не так далеко. Це — малий Томко з містечка, віддаленого на дві години їзди від Львова. П'ятнадцятилітнім з г о лосився був до Української Галицької Армії, а тепер вертається додому. В тифозній гарячці все таки якось стягнувся зі соломи в школі, десь біля Жмеринки, де лежало їх покотом без числа, і втік. Бо наближалися червоні, а кому ж було їх, знесилених, евакуювати? Можна вірити або й ні, але через жорстоку зиму, в гарячці, почерез демаркаційні лінії, Томко таки добився до Львова. Живий. Тепер ще б лиш проїхати останню частину дороги. Вона найлегша. Поїзди тут вже ходять, а саме перед тим, як Томко захворів, їх частині видали платню за довший час. У нього є гроші.

Ще троє людей перед ним... Ще двоє... Ще лиш хтось один... Томко простягає до віконця руку з грішми, але ще не кладе їх на підвіконня. Так безпечніше... А коліна гнуться під ним, а голова розтріскується від болю. Коб лиш додому... Дома голова ніколи не боліла...

— Прошу один квиток третьої кляси до...

Але чого ця касирка в грубому, противному шалі на голові так морщить невдоволено брови? Ніби він чимось провинився перед нею...

— За такі гроші квитків не продаємо!

За які „такі"? Ах Боже, як Томко міг про це не подумати: за гроші з тризубом тут, під польською окупацією! Навіщо ж він стільки перетерпів, пробиваючись, щоб тепер десь загинути під львівським тином? Не краще було дати себе розстріляти червоним?

І враз понад Томкове плече простягається рука в чорному, доброго сукна рукаві. Рука з грішми, з „добрими" коронами...

— Видайте квиток хлопцеві! Я плачу!

Томко мерщій хапає квиток з підвіконня, пхає разом із непотрібними грішми в гли-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ТЕХНОЛОГІЯ НА РОЗПУТТІ

Нову декаду XX сторіччя ми почали, сповнені гордости, що наша технологія визволила людину з пут земної ґравітації і відчинила нам браму до всесвіту.

Фантазія Жюль Верна та Герберта Велза стала на наших очах дійсністю, коли два американські астронавти Ніл Армстронґ та Олдрин 20 липня 1969 р. осіли на поверхні Місяця. Але одночасно з цим великим досягненням людського ума заговорив світ про небезпеку затруєння нашого довкілля процесами технології, що поважно загрожує не тільки здоров'ю, але й дальшому існуванню людства на нашій плянеті.

Впродовж цілої своєї історії людина боролася з природою, спочатку за своє існування, а пізніше за поліпшення стандарту та вигід життя. Цей останній етап був позначений розвитком індустрії та рільництва, що їх людина піднесла до нечуваних висот, змінивши докорінно не тільки своє життя, але й вигляд нашої плянети.

Спочатку ніхто не звертав уваги на задимлене повітря міст, занечищення річок відпадками та хемічними речовинами, на вирубування лісів. Але тепер технологія розвинулась до такого ступеня, що вона загрожує дальшому існуванню людини.

Наше життя засноване на біо - хемічному процесі, в якому кисень та 2-окис вугілля є основними складниками нашого віддихання. Рослинність нашої плянети є свого роду природною лябораторією, який вона продукує із 2-окису вугілля з поміччю процесу фотосинтези. На жаль, приблизно 70% лісової площі в Америці впали жертвою сокири та механічної пили в часі будови залізниць, поширювання управного поля, індустріялізації та урбанізації сіл, коли основним будівельним матеріялом було дерево.

В такий спосіб знищено більшу частину природних лябораторій кисню і захитано балянс біохемічного циклу між рослинністю і тваринним світом, що проіснував мільйони років. Цей балянс захитується щораз більше безпляновою господаркою нашої технології, відпадки та співпродукти якої занечищують наше довкілля до такої міри, що ми вже є свідками завмирання рослинности та масового затруєння риби в річках, озерах та морях.

Занечищення повітря зв'язують головно з продуктами нафтового промислу (рафінерії та авта), а головними чинниками з а н ечищення вважають: окиси сірки, окиси вугілля, вуглеводні, окиси азоту та свинець (оливо).

Двоокис вугілля в повітрі є вислідом спалювання вугілля, газу, оливи та бензини для огрівання, технологічних процесів та погону рушіїв.

Впродовж минулих 200 років ці копалинні палива стали основою фантастичного індустріяльного розвитку добробуту та комфорту людини, але вони є також спричинниками нашої теперішньої дилеми. Великим резервуаром 2-окису вугілля були завжди океани, але ми продукуємо тепер стільки 2-окису вугілля, що всі океани нашої плянети не всилі його в цілості заабсорбувати.

Наприклад, струменевий літак Боїнґ 707 продукує кожних 15 хвилин 3 тонни 2-окису вугілля. В Ню Йорку, в якому щотижня причалює коло 10,000 літаків, кількість 2-окису вугілля, що залишається в повітрі протягом одного року, дорівнюється 36 мільйонам тонн. Надмір 2-окису вугілля, крім захитання природного біологічного балянсу, захитує теж кліматичний балянс нашої плянети, збільшуючи абсорбцію соняшної коротко-хвильної радіяції, що у висліді теплицевого ефекту (ґрін говз ефект) не можуть втекти з атмосфери і підвищують температуру. Екологи бояться, що це підвищення температури може змінити наш клімат та обставини життя на землі, розтоплюючи полярні льодовики та підносячи поземи моря приблизно на 300 стіп.

Немає сумніву, що ми входимо в період великої кризи, хоч багато з нас не здає собі з цього справи і не добачає її повної загрози.

Проблема з а н ечищення довкілля гострішає з кожним днем. Санітарна система наших міст включно з системою каналізації — примітивна і перевантажена (кількість відпадків, що припадає щороку на кожного мешканця американського міста, дорівнюється 1,600 фунтам).

Наші ріки та озера занечищені хемікаліями та відпадками і н д у стріяльних процесів. Зужиття води більшає при постійному меншанні її запасів, шаленому прирості населення та його масовій мандрівці до великих міст.

Населення нашої плянети щорічно зростає на 2% (в два рази більше, як 20 років тому). У 2000-му році кількість населення подвоїться і дорівнюватиме 7 більйонам людей.

Чим більше занечистимо наше довкілля, тим важче буде прокормити тих всіх людей, забезпечити їх мешканням, одежею та працею. Немає сумніву, що наша технологія не повинна йти далі теперішніми шляхами, якщо не хочемо самі себе знищити.

Відомо, що спричинником занечищення нашого повітря щонайменше на 70% є вихлопні гази з самоходів, але їх продукція та потужність їх погінних рушіїв більшає кожного року, збільшуючи ступінь затруєння повітря. Зразуміння безпосереднього впливу нуклеарної радіяції, отруйливого ефекту занечищеного повітря та води, врешті небезпеки протикомашиних рідин та порошків (ДДТ) на початку було просте та легке. Але тепер це дуже складна проблема, і ще важчою проблемою є знайдення засобів їм протидіяти.

Коли вичерпаються наші копалинні палива, їх місце займе, правдоподібно, атомова енергія. Але, як відомо, нуклеарні реактори випродукують нові складники занечищення і довготривалого затруєння довкілля та живих клітин. Такі ізотопи, як цесій 137, стронцій 90 та

(Закінчення на стор. 3-ій)

Проф. Степан Шах

РОМАН ШУХЕВИЧ — СИМВОЛ НЕЗЛАМНОСТИ

(Спомин)

(5)

Візьмімо ось такий приклад. З кінцем грудня 1918 р. стояв наш курінь — під командою сотн. Михайла Климкевича, на південному фронті Львова і тримав відтинок фронту на лінії Персенківка-Зубря-Давидів. У Персенківці була головна електрівня, що достачала для міста Львова світло, а Зубря і Давидів були чисто польськими селами, населення яких творило суцільний польський зовнішній боєвий фронт на півдні від Львова. Наш курінь здобув електрівню у Персенківці наступом уночі під св. Миколая — з 18 на 19 грудня 1918 р. Упав тоді чотар Петрів, і ми поховали його з почестями на цвинтарі коло костьолу в Давидові, без священика. Я виголосив над могилою прощальне слово, а в узголів'ї гробу поставлено березовий хрест з виритим на дощинці тризубом.

3-го січня 1919 року привіз нам сотник УСС Юно Навроцький (нині живе в Канаді) письмовий наказ з Начальної Команди з Бережан — негайно перекинутися на фронт на північ від Львова, бо з Варшави наступає на Раву Руську польський генерал Ромер, щоб через Жовкву-Куликів перервати з півночі обруч облоги Львова і зліквідувати український фронт під Львовом, а тим самим нав'язати через Раву Руську зв'язок із Варшавою, як це вже було почерез Городок з Перемишлем, а звідти з Краковом. Наказ — негайно! Але як його „негайно" виконати? Сніги глибокі, битої дороги довкола Львова немає, терен околиці незнаний, які підльвівські села є в польських руках, а в яких стоять українські залоги, — нікому з нас не було відомо, а мапки, не кажучи вже про карту генерального штабу, під рукою не було. Треба було йти обережно, з машиновим крісом і щойно своїми стежами робити розвідку. Тому, заки ми дісталися з Давидова попри Пасіки і Винники до Борщевич, де була команда східнього фронту, і заки ми перейшли поперек сіножаті та ріку Полтву і прийшли до села Сороки, а звідтам до Руданець і до Ременова біля Куликова, втратили два дні й три ночі, що нормальною дорогою можна б було пройти через Львів до віддаленого на 15 км. Куликова протягом 24 годин. (Про цей наш окружний перемарш довкола Львова і про бій з відділами ген. Ромера під Куликівською горою на другий день Різдва (8 січня 1919 р.) див. у моїм спогаді „Львів — місто моєї молодости", частина I, Мюнхен 1955, р о з д іл „Львівські шляхи", стор. 15-22). Тут скажу лише, що ми „дещо" спізнилися.

Ген. Ромер, зайнявши по дводенному важкому артилерійському бою Раву Руську, узяв без бою майже безборонну Жовкву (комендант міста сотн. Іван Коссак був поранений) і гостинцем підійшов вже до Куликова, а його кінні стежі підходили аж під Зіболки в напрямі на Камінку Струмілову. Наш курінь розбив ці стежі і вдарив на лінії Передримихи і Перемивки під Куликовом на задню частину польських відділів, узяв їх у полон і захопив відтак два вантажні поїзди, що везли з Варшави через Раву Руську-Жовкву амуніцію і харчі до Львова. Знайшли ми там в окремих пачках сталеві ш о л о м и французького виробу, що їх французький маршал Фош пересилав для „obrońców Lwowa". І цими шоломами „озброїли" ми всіх стрільців 4 сотень нашого куреня. Був це єдиний в цілій УГА курінь у шоломах, і він здобув собі славу в історії боїв під Львовом, як „штурмбатальйон", а поляки прозивали нас „blacharze"; і ці „бляхарі" далися не раз їм узнаки. (Про цих наших „бляхарів" помістив я спомин у зредаґованому мною календарі Т-ва „Просвіта" на 1923 рік у Львові, з двома світлинами).

Правда, наш курінь не зупинив перемаршу ген. Ромера до Львова, але не допустив до ліквідації фронту під Львовом, а тим самим до сполуки Львова через Раву Руську-Белзець із Варшавою.

У дальшій погоні за ген. Ромером ми опинилися під Львовом на лінії Дубляни-Грибовичі-Бірки Домініканські під Брюховичами-Рокитно-Рісна Руська і скріпили розбиту фронтову групу, яка вийшла була 21 листопада 1918 року через Замарстинів-Голосько-Збоїська - Малехів на північ від Львова, а стояла під командою отамана Андрія Долуда, родом із Херсонщини, відомого із хоробрости в боях на вулицях жовківського п е р е д м істя Львова. А коли відтак у січні 1919 року в Камінці Струмиловій зорганізовано команду 1-го корпусу УГА, то наш курінь увійшов до складу 10-ої бриґади „ім. отам. Гонти", під командою цього ж Андрія Долуда.

У дальших фронтових діях наш курінь прочистив терен між Рісною Руською-Вороцовом-Великополем і Яновом та стежами нав'язав зв'язок з відрізаним від сходу Яворовом, що творив для себе — конечности — окрему, на самооборону здану військову й політичну одиницю. Наша фронтова квартира примістилася на лісничівці у Лелехівці, а яких 3 кілометри на південь від Янова. І тут ми зупинилися та створили фронт на північ від Городка, що був у польських руках.

Наш курінь зайняв позицію на північ від Городка — від Великополя по Гартфельд (німецька колонія), тобто за якихось 40 км. на захід від Львова. Тут кожне село творило для себе „фортецю", а кожний війт був комендантом.

Перед нами була в польських руках Воля Добростанська, а за нею в ліску централя закладу водопроводів з електричним помповим вальцем, яка постачала воду до Львова. До Городка, що його поляки розбудували з навколишніми цегельнями на фортецю і включили були до неї Волю Добростанську з водопроводами, доїздили польські „панцерки" і зі Львова, і з Перемишля, що також був у польських руках і тримав безперервний зв'язок з Краковом. Дивна була, на жаль, ця боєва фронтова лінія! Тягнулася вона від перстенем облоги нещільно — на залізничному двірці і в Зимній Воді — замкненого Львова вздовж залізничного шляху аж по Перемишль — 92 кілометри — по залізничний міст на Сяні, що його українці, перебравши 1-го листопада 1918 року владу в Перемишлі, не зірвали в повітря.

А чому „не було сили" — протягом 6 місяців — змінити цієї аж так дивовижної і в історії воєн нечуваної фронтової лінії? Це окрема тема, і вона ще жде на речове історичне вияснення.

З-під Городка, з цієї нашої тодішньої фронтової лінії, я у березні 1919 року приїхав до корпусної команди в Камінці Струмиловій. Тоді я познайомився з родиною судді Осипа Шухевича, що був повітовим політичним комісаром, як його товариш за фахом суддя Володимир Ярема в Сокалі чи адвокат і колишній посол до австрійського парляменту д-р Михайло Король у Жовкві, та проф. Микола Чайківський, учитель математики в реальній школі, — Раві Руській.

(Далі буде)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ В ЮГОСЛАВІЇ!

ОДІГИ, ВЗУТТЯ, НАКРИВАЛА і ХАРЧІ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
1213-1217 Summit Avenue
JERSEY CITY, N.J. 07307 Tel.: (201) 795-2155

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 Old York Road
PHILADELPHIA, PA. Tel.: (215) GLadston 5-3774

РАДА МЕТРОПОЛІЇ УПЦ В ЗСА

12 і 13 лютого ц. р. відбулася чергова сесія Ради Митрополії нашої Церкви, яку попередили засідання Контрольної Комісії, що відбулися в днях 9, 10 і 11 лютого. Рада Митрополії, розглянувши фінансові справоздання Консисторії за 1969 рік, на внесок Контрольної Комісії затвердила їх, висловлюючи водночас подяку Голові, членам і працівникам Консисторії за минулорічну працю та ділову й доцільну господарку майном нашої Церкви, що й довело до дальшого зросту вартости мастку нашої Церкви, яка на 1 січня 1970 року виносила вже $1,218.293,78, з тим, що вартість цього мастку на протязі 1969 р. зросла на суму $68,859.94. Рада розглянула рівнож фінансовий стан Пенсійного Фонду Духовенства і ствердила, що зростаюче все число пенсіонерів-священиків і вдовиць по них вимагає спеціяльних заходів для збільшення основного капіталу Фонду. Для цього Рада схвалила кілька рекомендацій і, на внесок Владики Мстислава, постановила, щоб усі прибутки з титулу Дієцезіяльного Фонду від Духовенства були в 1970 році призначені на дотацію для Пенсійного Фонду Духовенства.

Розглянувши проєкт Бюджету Консисторії на 1970 р. і взявши під увагу, що бюджетний 1969-ий рік Консисторія закінчила готівковою надвижкою в сумі $117,385.45., Рада схвалила бюджет на 1970 р. на загальну суму $293,235.40, як по стороні прибутків, так і по стороні витрат. М. ін. Рада впровадила до бюджету дві нові позиції на суму $10,000, призначаючи їх на урухомлення при Консисторії референтури для справ навчання релігії й підготовки кандидатів на священиків та на кошти різних комісій і церковних конференцій. Крім того Рада збільшила до суми $120.000 фонд на інвестиції.

Те, що цьогорічна сесія Ради Митрополії тривала два дні, дало Раді змогу застановитися докладніше над багатьма проблемами внутрішнього і зовнішнього характеру. Коли йде про внутрішній відтинок життя нашої Церкви, то в першу чергу Рада визначила дату і місце 6-го чергового Собору нашої Церкви, який згідно з постановою 5-го Собору, Відбудеться в 1971 році. Цей 6-ий Собор відбудеться в катедрі св. Володимира у Філядельфії й розпічнеться 14 жовтня 1971 р. У зв'язку з цим Рада доручила соборній Статутовій Комісії прискорити її працю над переглядом обов'язуючого тепер статуту нашої Церкви, а Отцям Настоятелям і парафіяльним управам доручила подати Статутовій Комісії їхні пропозиції щодо змін, поправок і доповнень в теперішньому статуті Церкви. Ці пропозиції повинні бути переслані Статутовій Комісії через Консисторію найпізніше до 30 вересня 1970 року.

Рада обговорила справу відзначення в 1971 р. 50-тої річниці Всеукраїнського Православного Собору 1921 р. в Києві та 50-ліття єпископського служіння Блажен. Владики Митрополита Іоана, який то ювілей припадає рівнож на 1971 р. У зв'язку з цим, для належного відзначення цих річниць, Рада покликала спеціяльну комісію. Цій комісії доручено м. ін. опрацювати й видати ще перед жовтнем 1971 р. спеціяльний ювілейний збірник. На голову комісії обрано протопресв. о. І. Гундяка.

Ствердивши потребу більш активної участи мирян у житті нашої Церкви, зокрема тих, що через освіту й досвід у громадському житті здобули в тому житті поважні становища, Рада схвалила дотеперішні заходи в цьому напрямку обраною нею в 1969 р. комісії (бр.бр. К. Варварів, д-р М. Данилюк і В. Кулій) та затвердила внесок, щоб перша ширша нарада в цій справі відбулася в днях 2 і 3 травня ц. р. в Осередку Церкви в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Несподівана смерть бл. п. Єпископа Олександра знову поставила перед проводом нашої Церкви наглу потребу поповнення Ієрархії нашої Церкви. Цій справі Рада Митрополії присвятила велику увагу й, одночасно, застановилася над можливими кандидатами з-посеред духовенства нашої Церкви. Як виявлено, з трьох осіб, що їх Рада визнала гідними до єпископського служення, дві молодші кандидатури вимагають ще відповідної підготовки й придбання більшого пастирського досвіду та що під цю пору тільки один протопресвітер о. Іван Гундяк має всі необхідні для цього кваліфікації. У зв'язку з цим рада звернулася до Блажен. Владики Митрополита Іоана з рекомендацією возвести в сан Єпископа-Вікарія Владики Митрополита о. І. Гундяка. Владика Митрополит радо прийняв виставлену кандидатуру о. І. Гундяка та заповів скоре оформлення цієї справи Собором Єпископів.

Беручи під увагу постійний ріст коштів прожитку та маючи на увазі, що досі не всі наші парафії винагороджують своїх священиків згідно з постановами Собору Церкви, Рада постановила зобов'язати наші парафії, зокрема ж ті, що ще досі не виконали постанов Собору Церкви відносно матеріяльного забезпечення духовенства нашої Церкви, до слідуючого:

1) покривати кошти соціяльного забезпечення та лікарської й шпитальної опіки за своїх священиків.

2) піднести засадничу місячну платню священикам до рівня тієї категорії, до якої зарахована парафія та

3) щоб самі парафії повсякчасно дбали про підвищення платні священика, як це роблять державні й громадські установи та індустрія, враховуючи своєчасно підвижку цін на прожиток.

Крім того, запізнавшись з станом винагороди священиків в окремих парафіях, Рада ствердила, що в переважаючій частині парафій ця винагорода в сучасних економічних відносинах у ЗСА не є вистачальною та постановила звернутись до всіх парафій нашої Церкви з закликом про піднесення місячної платні священика хоч би на $50, і це треба зробити негайно.

Вислухавши інформації про теперішній стан взаємовідносин між різними українськими православними церковними центрами, а в тім і зокрема щодо реалізації заклику Надзвичайного Собору Української Автокефальної Православної Церкви на еміграції з 1969 р., про покликання до життя спільного Собору Українських Православних Єпископів, Рада прийняла до відома всі ті заходи, що їх уже зробив Собор Єпископів нашої Церкви та схвалила просити Блажен. Владику Митрополита і членів Собору і далі наполегливо працювати у тому ж напрямку, не зважаючи на ті труднощі, переважно незалежні від нашої Церкви, що стоять на шляху до здійснення задушевного бажання всіх православних українців — бути об'єднаними поза Батьківщиною в одній Українській Православній Церкві.

Окрему увагу Рада присвятила рішенню Російсько-Американської Митрополії в ЗСА — ввійти в юрисдикцію Московської Патріярхії та одержати від неї статус автокефалії. Вислухавши інформації й запізнавшись з документами в цій справі, а в тім і з становищем Вселенської Царгородської Патріярхії, Рада постановила: — заходи згаданої вище Митрополії щодо одержання для неї від Московської Патріярхії статусу Автокефальної Церкви, вважати за далекосяглу своїм задумом інтригу Московської Патріярхії, яка, як звичайно, а в даному випадку зокрема, діє за згодою і вказівками уряду СССР. Крім того Рада Митрополії нашої Церкви вважає, що надання Московською патріярхією статусу автокефальної Церкви Російсько-Американській Митрополії, що її очолює Митрополит Іриней, було б актом грубого втручання у внутрішнє життя ЗСА та стало б джерелом неспокою й майбутніх конфліктів, у першу чергу на відтинку релігійного життя цієї країни. Рада вважає, що надання Московською Патріярхією автокефалії одній з існуючих у ЗСА церковних православних формацій було б нечуваним знехтуванням і потоптанням прав і привілеїв у цій засадничій справі Вселенської Царгородської Патріярхії, що в наслідках внесло б заколот у життя всього Вселенського Православія та руйнувало б традиційну, тисячиліттям вставлену структуру Вселенської Православної Церкви.

Беручи під увагу події на відтинку церковного життя православних у ЗСА, зокрема на протязі останніх 20 років, та ролю в тих подіях Екзархату Московської Патріярхії в Ню Йорку, ясним стає, що т. зв. „американською автокефалією" Москва прагне приспішити ліквідацію всіх існуючих в ЗСА національних православних церков, як вповні незалежних у своєму внутрішньому житті й управлінні та зберігаючих власні національні традиції й церковні звичаї. Таку ліквідацію національних православних церков у ЗСА тепер уже явно й галасливо заповідають підручні Московської Патріярхії — первоієрарх Рос.-Американської Митрополії митрополит Іриней та його сподвижники в ЗСА. Очевидно, що одним з головних об'єктів до ліквідації творці „американської автокефалії" вважають Українську Православну Церкву, Церкву, яка не зважаючи на знищення Москвою і її Патріярхією її Церкви-Матері — Української Автокефальної Православної Церкви в Україні, існує, творчо діє і розвивається в країнах вільного світу та цим самим являється великою перешкодою на шляху колоніяльної й денаціоналізаційної політики уряду СССР в Україні.

Маючи все це на увазі, Рада Митрополії постановила: — про це своє розуміння акції за т. зв. „американську автокефалію" повідомити Духовенство і Вірних нашої Церкви та порадити їм бути дуже обережними на всі заходи агентів Московської Патріярхії, яка і в даному випадку діє, як агентура безбожницького уряду СССР. Крім того Рада вважає, що такої обережности вимагає від нас не тільки наша національно-церковна рація, але й добро ЗСА, які стали для нас другою щирою і щедрою Батьківщиною.

Не маючи ще повного протоколу з останньої сесії Ради Митрополії, ми подали вище лише головні й найважніші її постанови.

*

В квітні цього року мій вік добіжить до 72 років. У цьому віці, особливо коли людина обтяжена щоденною, не раз кільканадцятигодинною працею, хочеш-не хочеш — мусиш слухатись лікарів. Я їх слухав до 1968 року. Та, на жаль, рік 1969 мою працездатність сильно зменшив, що й зневолює мене бути знову слухняним пацієнтом лікарів, які ще на початку цього року вимагали для мене негайної й довшої відпочинково-лікувальної відпустки. Цю відпустку маю замір започаткувати 18 лютого. Не думаю, що буде вона аж надто довгою, бо не хочу, щоб моя заборгованість у праці, зокрема щодо залеглої службової й приватної кореспонденції, й далі збільшувалась. За дотеперішні спізнення прошу мені вибачити.

† МСТИСЛАВ,
Голова Консисторії

НОВИЙ МАГАЗИН „УКРАЇНСЬКИЙ СУВЕНІР"

Такий магазин відкрився на вулиці „1 травня" у Львові. Газета „Радянська Україна" називає його „унікальним торговельним підприємством" та повідомляє, що для „Українського сувеніру" постачають товари 40 фабрик України: з Київщини, Прикарпаття, Полтавщини, Сумщини і Хмельниччини. Магазин призначений не лише для місцевих покупців, з й „для гостей", очевидно, з закордону.

Цікавий вечір Союзу Українок Америки в Північному Бруклині

13 грудня 1969 р. влаштував 21-ий Відділ СУА в Бруклині-Північ Андріївський Вечір. Вечір пройшов успішно з багатою програмою. Зійшлися членкині і запрошені гості, які в приємній атмосфері провели весело вечір. Між гостями були представниці Окружної Ради п-і М. Головей, п-і Леся Гой і Марія Демидчук, як теж культ-освітня референтка Централі п-і Н. Чапленко.

Вечір відкрила голова Відділу п-і В. Кука, привітала гостей та членкинь. Опісля відчитала реферат про Андріївські звичаї в Україні п-і М. Стефанишин. Вона представила наші звичаї того вечера, і молодь, яка була присутня, познайомилася з цікавими забавами, невідомими тут для неї.

Опісля відомий співак п. Лев Рейнарович відспівав три веселі пісні. Пані Міля Райовська була в ролі ворожки, на основі тексту п-і Н. Чапленко. Слідуючою точкою був гарний спів п-і М. Стефанишин, яка виконала дві пісні. Відомий актор і режисер Степан Крижанівський по-мистецьки прочитав новелю „Побожна" Василя Стефаника. Кінцевою точкою програми був скеч „Модерний Андрій" Наталі Чапленко у виконанні п-і М. Стефанишин, п-і Марії Рейнарович і п. І. Макара. При фортепіяні був п. Олександер Ройовський.

Усі точки були виконані бездоганно, а публіка з задоволенням оплескувала виконавців. По програмі подали членкині перекуску, яку самі приготовили.

Після цього були ще ворожіння для молоді, подібно, як це було колись на рідних землях.

Я. Зарицька

ПРОДОВЖИЛИ РЕЧЕНЕЦЬ ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ ДЛЯ ЖІНОК-ПИСЬМЕННИЦЬ

Філядельфія. — Проголошений Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій, СФУЖО, XI літературний конкурс для жінок-письменниць на кращу новелю продовжено з 31-го березня 1970 р. до 31-го травня ц. р. Журнал СУА „Наше Життя" з лютого повідомив, що реченець конкурсу, уфундованого п-ні Марусею Бек, продовжено з такої причини: „Через великі віддалі й спізнену доставу нашої преси доводиться поступитись проханням учасниць і продовжити його реченець до 31 травня 1970 р." Твори слати на адресу журналу „Наше Життя".

ТЕХНОЛОГІЯ НА РОЗПУТТІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

криптон 85, продістаються назовні навіть з найбільш щільних та „непрохідних" збірників.

Нуклеарні відпадки посилять також термічне занечищення рік та озер. Індустріяльне холодження вже сьогодні загрожує життю риб та водних тварин, вразливих на зміну температури в межах навіть кількох ступенів Фаренгайта. Під термічним занечищенням води розуміємо підвищення її температури додаванням тепла. Спричинником термічного занечищення є звичайно атомові реактори та електрівні, урухомлювані паровими турбінами, конденсатори яких вимагають постійного охолоджування водою, що її потім спрямовують до рік або озер. Внаслідок постійного розвитку електрівень протягом найближчих 5 років термічне занечищення води збільшиться на 100%.

Підвищення температури води в ріках та озерах зменшує в ній кількість кисню та обнижує її здібність асимілювати хемічні занечищувачі. У висліді це не тільки вбиває життя водних тварин, але й посилює токсичний ефект хемічного занечищення.

Пересічна людина ставить питання: хто є спричинником цього всебічного занечищення? Вину за це складається на технологію, що, замість бути слугою людини, стала її поневолювачем. Якщо людина та її технологія винні, то чи не запізно, щоб вони спряглися для протидіяння розпутаним наслідкам?

Віримо, що ще не запізно і що можлива ще розв'язка цієї важливої проблеми, але під певною умовою: не плюндрувати далі нашої плянети, не продумавши наслідків наших дій на природу та довкілля.

Ми мусимо також перестати трактувати нашу Землю та її водні ресурси, як смітники, до яких технологія, звільнена з пут ренесансу, може безкарно вкидати свої відпадки, якщо не хочемо, щоб ця технологія замість благословенства стала прокляттям сучасної людини та її нащадків.

(Х. Я.)

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВП. Автори „порад на пораду": Використаємо ще тільки одну, що найбільше роз'яснює справу. За інші дякуємо.

ВП. І. Х-н, Віндсор: Нехай живе і не відстає Збаражчина і збаражчани! Ваш заклик використаємо.

ВП. Автори листів у справі Марка Кропивницького й Івана Тобілевича. Честь Вам і слава за те, що помилку спостерегли і звертаєте на неї увагу редакції. Дописувач помилився ототожнюючи Кропивницького з Тобілевичем, редакція помилку переочила та, вибачаючись, надрукувала спростування в двох голосах читачів. За інші дякуємо.

В. Х-ний, Ню Йорк: Справу „місця вічного спочинку" — цвинтаря для членів УНСоюзу біля Союзівки видвигнув на попередніх Річних Нарадах Головного Уряду УНС заступник головного предсідника інж. Степан Куропась. Вашу підтримку цієї пропозиції передаємо для конвенційної Комісії Прохань.

ВП. М. Ш., Савт Ориндж: Свята правда, що наша громада повиннаб з більшою увагою відноситися до тих, що колись кров свою проливали і життям своїм рискували в боротьбі за волю нашого народу. Вашого листа передаємо Суспільній Службі для українських комбатантів.

ВП. В. К., Чикаґо, А. Г., Торонто ти ін.: Дякуємо Вам за Ваші листи і завваги проти вживання чужих слів в українській мові.

ВП. С. М-к, Вашингтон: Дякуємо за добру статтю „Голкою по платівках за 1969 рік" та за пізніші доповнення. Незабаром використаємо в „підвалах" щоденника.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, які надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свобода" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 5

М. Сурмач, Ню Йорк	$ 25.00
І. В. Дячун, Дітройт	18.00
С. Галушка, Полсборо	12.00
Р. Колодій, Трой	9.00
М. Сомкайло, Йонкерс	9.00
І. Базов, Олін	7.00
П. Ленчук, Джексонвілл	7.00
О. Сидоряк, Віnна	7.00
Ю. Т. Веслей, Гаррісбурґ	5.00
М. Гладилович, Нюарк	4.00
О. Щеснюк, Гоней Брук	4.00
І. Бойко, Дітройт	3.00
М. Левенсон, Філядельфія	3.00
І. Скробач, Олін	3.00
Д-р Т. Чуй, Роки Гилл	3.00
А. Беднарж, Трой	2.00
Г. Білобран, Дітройт	2.00
В. Бойко, Айслінґтон	2.00
Д. Брикович, Вест Гейверстров	2.00
В. Венгер, Ляс Веґас	2.00
І. Вишиваний, Ню Йорк	2.00
Б. Волошинович, Бруклин	2.00
Є. Гомотюк, Гартфорд	2.00
К. Горішна, Стетин Айленд	2.00
І. Грицишин, Чикаґо	2.00
І. Демків, Дітройт	2.00
П. Джинджиристий, Трой	2.00
Ю. Дутко, Асторія	2.00
І. Іщенко, Єйвондейл	2.00
О. Зарічний, Чикаґо	2.00
Я. Зубаль, Воллінґфорд	2.00
О. Катеринюк, Луісвілл	2.00
М. Ківацька, Ню Йорк	2.00
Я. Колянківський Монтреаль	2.00
В. Кострицький, Філядельфія	2.00
Я. Кулинич, Нікольсон	2.00
Е. Кульпака, Массапіква	2.00
М. Леванісів, Ріджфілд	2.00
О. Левицька, Філядельфія	2.00
Д. Лукиник, Ню Гейвен	2.00
М. Ляшенко, Чикаґо	2.00
С. Мазурик, Дідройт	2.00
В. Малькович, Дітройт	2.00
Д-р Т. Мацьків, Айслінґтон	2.00
В. Микита, Гаррісбурґ	2.00
К. Мрикало, Скрентон	2.00
І. Олійник, Савт Дірфілд	2.00
В. Пакуляк, Міннеаполіс	2.00
В. Пивоварчук, Монтреаль	2.00
В. Пилипенко, Дюарте	2.00
О. Прокопишин, Чикаґо	2.00
М. Романишин, Мейфілд	2.00

А. Рутецький, Пенсовкен	2.00
В. Сабатюк, Дітройт	2.00
А. Сенюта, Балтимор	2.00
І. Сітко, Вілсонвілл	2.00
П. Слободян, Бруклин	2.00
Б. Смолинський, Рослиндейл	2.00
В. Сокол, Кеймбел	2.00
П. Соломко, Чикаґо	2.00
В. Стадник, Лестер	2.00
Є. Стожик, Ґеттисбурґ	2.00
М. Ступка, Бронкс	2.00
В. Суско, Трой	2.00
І. Терлецький, Пітсбурґ	2.00
М. Техровець, Норвіч	2.00
І. Устияновський, Гервей	2.00
М. Фірман, Блекстовн	2.00
И. Ходоровський, Вунсакет	2.00
В. Чучман, Амстердам	2.00
П. Шкарупа, Флинт	2.00
Л. Шморгун, Тиртел Крік	2.00
Р. Юшкевич, Дітройт	2.00
М. Янюк, Ірвінґтон	2.00
А. Кавшан, Філядельфія	1.50
Д-р В. Вілецький, Толмедж	1.00
В. Вілинський, Ірвінґтон	1.00
О. Весоловська, Чикаґо	1.00
А. Герман, Бронкс	1.00
о. Ю. Гнатишак, Пітсфілд	1.00
І. Гривко, Клівленд	1.00
Р. Голей, Бруклин	1.00
В. Данилюк, Мейплвуд	1.00
Д. Дячишин, Фордс	1.00
О. Карпяк, Парма	1.00
Н. Крук, Форт Лаудердейл	1.00
Г. Кузів, Вайяндотте	1.00
О. Левицький, Будгейвен	1.00
В. Левченко, Мілвокі	1.00
Є. Лужницька, Вест Гейвен	
В. Мудрий, Лонґ Айленд Сіті	1.00
А. Оленський, Лонґ Айсленд Сіті	1.00
І. Рипянський, Бронкс	1.00
Д-р Р. Стахура, Норт Джексон	1.00
Г. Тесленко, Трентон	1.00
П. Федоряка, Рочестер	1.00
А. Феник, Вотерліт	1.00
С. Фурманюк, Чикаґо	1.00
П. Швалюк, Монтреаль	1.00
Д-р М. Ярем, Лайма	1.00
А. Дешевий, Савтфілд	0.50

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 8-го лютого 1970 р. несподівано відійшов від нас на Вічний Спочинок на 50-му році життя наш Найдорожчий МУЖ і ТАТО

МИХАЙЛО ПАНАСОВИЧ КУРІЛЬКО

народжений 29-го жовтня 1919 року в Комичина, Полтавська область, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в середу, 11-го лютого 1970 року о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 12-го лютого 1970 р. о год. 10:30 рано з похоронного заведення і церкви св. Марії в Аллентавн на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ВАРІЯ
сини — ВІКТОР і МИКОЛА з Дружинами
мати — МАРІЯ на Україні
брати — МИКОЛА і ПАВЛО на Україні

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Невіджалуваної, Дорогої
ДРУЖИНИ, МАТУСІ, БАБУНІ і СЕСТРИ

бл. п. Люби зі Щудлюків ДРЕБИЧ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в середу, дня 11-го березня 1970 р.
в слідуючих Церквах:

СВ. ЮРІЯ, Ню Йорк, 7-ма вул., год. 7:20 рано;
СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, Нюарк, Н. Дж., год. 7:30 рано;
ПОКРОВИ ПРЕСВ. МАРІЇ, Бріджпорт, Конн., год. 8-ма рано

Просимо Друзів і Знайомих про молитви за Душу Покійної.

МУЖ зі СИНАМИ і НЕВІСТКОЮ

ДЕ ТИ, ЛЮДИНО?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

боку вояцьку кишеню і оглядається, хто це. Але не бачить нікого. Може той хтось пірнув у товпу, а може чорні круки, що снуються перед очима, не дають побачити... А там товпа поспішає, майже біжить... Це знак, що якийсь поїзд від'їздить незабаром... Може саме його... І Томко біжить разом з усіми, важко переводячи дух...

Тато повернувся з польської тюрми на сам Святий Вечір. Листопада йому так легко не подарували! Кінчається перший день Свят, а в кухні, разом з мамою господарить полонений українець, що мусить услуговувати польським старшинам, яких впхали до них на кватиру... Відолаха... Але в кухні таки з ним тісно. Старша дочка накриває до столу, а в дальшій кімнаті молодша зі своїми товаришками посідали і гуторять у півсутінках. Згадують тих, що їх не було при цьогорічних святвечірніх столах. А в кожної когось не було: чотирикутник смерти, підвали Чека, Бригідки... Так, як ось у них: тато є, а Томка нема...

З півтемної кімнати так виразно видно все, що дістьcя за третіми відчиненими дверима, в кухні. Тільки так, ніби все не на яві, а на образку. Мама, полонений, двері знадвору... Чи це здавалося, чи вони справді порушилися? Хтось поволесеньки відхиляє двері, ніби чогось боїться або не має сили... І дівчата добре бачать на порозі маленького жебрачка в задовгій шинелі... „Дід"? Убогих і бездомних не бракне тепер, але чого цей такий малий? Закліпав очима, бо світло разить, помітив військовий однострій і переляканий відступив за поріг. Хотів замкнути за собою двері, але вже пізно: дівчата висипалися роєм з кімнати, втягають його до кухні, товпляться довкруги, вигукують щось недоладу, сміються і схлипують:

— Томко! Томко прийшов! Мамо, тату, дивіться! Бійся Бога, як ти виглядаєш?!

Світло... дім... рідні... А ще кілька годин тому виглядало, що вже ніколи...

Місцева брукова преса не забула відмітити, що якимось то дивом повернулися саме на Різдво „рускеґо обжондку" два відомі вороги нового „паньства": батько і син! Але Томко про це не знав, бо ще довгі тижні відпокутував свій одчайдушний рейд у важкій гарячці, поки прийшов до себе.

Мерехтіли світельця на ялинці, коли моя знайома розказувала мені цю історію, цьогорічного Різдва. Розказувала, що не вдалося таки розшукати невідомого добродія, і це було великою турботою для всієї рідні. Борг невідомій людині таки залишився несплачений. А сьогодні — як знайти ту людину, що її Томко навіть як слід не побачив тоді? Стільки років і стільки подій, такі простори...

А проте, моя знайома просила списати цю подію та помістити у пресі. Щоб знати, що зроблено все, що можливо було зробити...

Хотіла б я вірити в успіх — але це нелегко. Проте, з охотою погодилася написати. Щоб стало відомо всім, що десь і колись знайшлася правдива людина. А це дорогоцінна знахідка кожному.

СПОРТ

Редагує В.Сохан

ВІСТКИ З УСК-У НЮ ЙОРК

Весняний футбольний сезон відкриває УСК вже в наступну неділю 8-го березня в Німецько-Американському Футбольному Союзі. Цісї неділі УСК зустрінеться з однією з найсильніших тепер німецьких дружин СК Елізабет на грищі Шіценпарку в Норт Берген, Н. Дж. Про ці, і про дальші змагання УСК-у, будуть поміщувані окремі оголошення для інформації симпатиків УСК-у та читачів „Свободи". Дружина СК Елізабет, підкріплена тепер цілим рядом дуже добрих професійних змагунів, які змагатимуться вже вкоротці в складі професійної дружини СК Вашингтон. Тому й СК Елізабет зацікавлений відбути якнайскоріше зустріч із УСК-ом, поки ці змагуни мусітимуть повернутися до СК Вашингтон із Американської Професійної Ліги, в якій незабаром почнеться сезон. Є надії, що футболісти УСК-у дадуть собі раду із СК Елізабет в цьому скріпленому складі та перекреслять розрахунки суперників на перемогу, як це вже бувало раніше в інших змаганнях.

Команда юнаків УСК-у під проводом енергійного та працьовитого Володимира Андрейка (а не Андрейчука, як це було подано помилково в нашому попередньому дописі) перейшла без бою до другого круга змагань за Чашу Америки групи юнаків. Визначені змагання на неділю 1-го березня не відбулися тому, що дружина СК Стаде Трентон віддала точки нашим юнакам „без одного стрілу".

Міжстейтовий футбольний турнір у закритій залі в Елізабеті, Н. Дж., дохід з якого призначений на допомогу упослідженим дітям, добігає до кінця. Після відбутих змагань восьмого круга УСК веде в табелі гор на першому місці без однієї втраченої точки. Футболістам УСК-у залишилися ще три гри, з яких вистачить УСК-ові виграти лише одні, щоб стати першуном турніру і здобути значну грошову нагороду. Найсильнішим суперником УСК-у є тепер СК Нюарк. Але і цього суперника може дружина відправити традиційним вже в турнірі вислідом „на зеро".

Збіркова акція грошових пожертв на допомогу жертвам землетрусу в Юґославії продовжується і є чималі успіхи. Управа УСК-у закликала всіх членів Клюбу скласти свою пожертву братам в Юґославії і просила пригадати про це членам цими рядками, щоб вони включилися у збіркову акцію чи то пожертвами, чи працею для неї.

Змагання за Чашу Америки, в яких УСК дійшов до фіналу стейту, є головною темою розмов симпатиків. Суперником УСК-у у фіналі стейту Ню Йорк став СК Ґотчі, який виелімінував попередньої неділі сильного конкурента Грецько-Ам. СК з рахунком 1:0, з яких ніхто не міг собі дати ради. Цій грецькій дружині ставала не раз у пригоді їх власна публіка, так що не раз і не два вислід зустрічей із грецькою дружиною не був віддзеркаленням ходу гри. УСК-ові краще підходить система гри німецької дружини СК Ґотчі, яка грає подібно до УСК-у низькими подачами, а не як греки — високими. На воротах німецької дружини грає вже від деякого часу наш земляк В. Тарнавський, колишній змагун „Тризуба" з Филадельфії, якому завдячують німці останню перемогу над греками.

Досі Американський Футбольний Союз ще не визначив місця цих фінальних змагань. Німці сподіваються грати їх на грищі Метрополітен Овал, а УСК надіється, що він буде господарем змагань, які мали б відбутися на грищі Шіценпарку в Норт Берґен, Н. Дж. До цих рішальних змагань стейтового фіналу на шляху по лаври чемпіона країни готовиться дружина УСК-у. Футболісти УСК-у числять теж на те, що численні симпатики їхньої дружини з Ню Йорку, Ню Джерзі і Пенсилвенії прибудуть на ці важливі змагання українських репрезентантів у грах за Чашу Америки. У своїй дотеперішній праці УСК старався все і всюди служити загальній українській справі, тому сподівається піддержки симпатиків футболу на цих та наступних змаганнях дружини, а цим самим піддержки для гурту відданих справі осіб, які працюють із самопосвятою в Управі УСК-у.

Подав д-р Іван Сєрант

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ROSE (EUFROSINE) KOSTYK, членка УНС Відд. 96 Б-ва св. Івана в Піттсбурґу, Па., померла 28 січня 1970 р. на 76 р. ж. Стала членкою УНС в 1924 р. Полишила в смутку 2 синів: Михайла і Миколая, 4 доньки: Анну, Марію, Софію і Ольгу, 17 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 31 січня 1970 р. на цвинтарі св. І. Хрестителя в Baldwin Boro, Піттсбурґ, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ПАВЛО КРУТЯК, член УНС Відд. 131 в Чикаґо, Ілл., помер 26 січня 1970 р. Нар. 4 липня 1924 р. в Сокалі, Зах. Україна. Був активним членом ООЧСУ, СУМА, АБН. Полишив у смутку дружину Катерину, синів: Павла та Богдана, синову та внука. Похоронено Покійного із церкви св. Володимира і Ольги на цвинтар св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ОЛЕНА МАРУНЕНКО, членка УНС Відд. 288 Б-ва св. Димитрія в Ветлегем, Па., померла 10 січня 1970 р. на 75 р. ж. Нар. в Бучачі, Україна, стала членкою УНС в 1950 р. Полишила в смутку 2 сестри: Євгенію і Ольгу та племінницю Софію. Похорон відбувся 15 січня 1970 р. на цвинтарі Преч. Діви Марів на Факс Чейсі, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Дм. Мушастий, секр.

JOHN W. KEJWAN, член УН-Союзу Відд. 103 Т-ва Івана Франка в Мілвокі, Віс., помер 22 грудня 1969 р. на 53 р. ж. Нар. в Мілвокі, Віс., став членом УНС в 1946 р. Полишив у смутку брата і 3 сестри. Похорон відбувся 27 грудня 1969 р. на цвинтарі Forest Home в Мілвокі, Віс.
Вічна Йому Пам'ять!
Катерина Анна Ґаріс, секр.

CELIA DUBIL, членка УНСоюзу Відд. 164 Т-ва М. Грушевського в Berwick, Pa., померла 11 лютого 1970 р. на 76 р. ж. Нар. в с. Вовче, пов. Турка, Україна, стала членкою УНС в 1943 р. Полишила в смутку дітей: Анну, Сем, Майк, Мери, Іван, Кей, Нанси і Гелен. Похорон відбувся 14 лютого 1970 р. на укр. цвинтарі св. Кирила і Методія в Бервік, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

BARBARA HERMAN, членка УНС Відд. 181 в Мілвілл, Р. Ай., померла 1 січня 1970 р. на 80 р. ж. Стала членкою УНС в 1922 р. Полишила в смутку 2 синів: Михайла і Івана. Похорон відбувся 4 січня 1970 р. на цвинтарі св. Михайла в Менвілл, Р. Ай.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

THOMAS W. KANE, член УН-Союзу Відд. 122 Т-ва Т. Шевченка в Тавнтон, Масс., помер 30 січня 1970 р. на 54 р. ж. Нар. в Провіденс, Р. Ай., став членом УНС в 1960 р. Полишив у смутку дружину та родину. Похорон відбувся 2 лютого 1970 р. на цвинтарі Mayflower в Тавнтон, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Попович, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд. о год. 11:30 ранку в залі церкви св. ап. Петра і Павла. — В. Козир, предс., Т. Шмаґала, секр.

ФИЛАДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність — 163 Відд. о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — С. Филик, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. зараз по співаній Сл. Божій о год. 11:30 ранку в залі церкви св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — І. Попович, предс., І. Жґута, кас., М. Бобечко, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 39-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в малій залі УНДому. На порядку нарад: вибір делеґатів і заступників на 27 конвенцію УНС. Вплати членських вкладок в суботу: 7-10 веч., в неділю: 12-3 по пол. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303

Долучую 25 центів — прошу змінити мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

.... Zip Code ....

ТАРЗАН, Ч. 6332. Вожді з'ясовують турботи племен

Наші приятелі, Тарзан і вождь Дикий Кіт думають, що наради вождів з вождями повинні розв'язати всі їх проблеми... і вчинити, щоб наші племена жили одні з одними в мирі...

Згоджуюся, приятелю Меду, але мій нарід солоси, мали давно ловецький терен, що його забрали в нас біґґоси. Що скаже на це вождь біґґосів Годо?!

Ми біґґоси мусимо ходити на лови далеко від наших сел, щоб здобути м'ясо для наших надто численних людей. Чи племена з малим числом людей не повинні мати спільно з нами терени ловів?